

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsake srede.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta „ 16.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsakdo vpliva
vse svede
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čaja. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kelečevski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.104.

Seja načelstva „Sl. Kmetške Stranke“.

V petek dne 20. maja t. l. se je vršila v Ljubljani seja načelstva Slovenske kmetške stranke, ki je bila prav dobro posečena. Seje se je udeležil tudi predsednik HSS Stjepan Radić v spremstvu bivšega ministra za javna dela inž. Košutića. Sejo je otvoril in vodil tov. Pipan, a o političnem položaju v Sloveniji ter o potrebi sodelovanja med »Hrvatsko seljačko stranko« ter »Slovensko kmetško stranko« je poročal tov. dr. Marušič. Povdaril je potrebo skupnega boja vseh kmetških strank v državi, da postane naša država pravna, v kateri bo odločeval edinole zakon, a ne samovolja posameznih strank ter posameznikov, v gospodarskem ozi-ru pa pospeševalnica in zaščitnica delovnih stanov, zlasti kmetsko-delavskega. Idejno in politično je želeli, da postane ves naš pokret v celi državi kolikortoliko enoten in da stoji pod enim duhovnim vodstvom. V Sloveniji so razmere sicer nekoliko drugačne, kakor v ostalih delih države, vendar nam morajo pri vsem biti zvezde-vodnice sledeča načela, od katerih v nobenem primeru ne moremo popusti. To so:

1. Zavedati se moramo, da smo Slovenci v tej državi važen činitelj. Naše ime je priznано že v naslovu te države. Zato se moramo Slovenci v tej državi uveljaviti in si priboriti tisto mesto, ki nam gre.

2. Ne maramo kulturnega boja. Smo proti politični zlorabi vere in cerkve, česar se izdatno poslužuje SLS. Mi moramo zanesti med ljudstvo spoznanje, da je cerkev vera, politika pa pamet. Vera je našemu ljudstvu velika kulturna tekovina in mogočen socialen faktor.

3. Stremeti moramo, da zavlada v političnem življenju demokracija, to je volja ljudstva, ne samo v besedah, temveč tudi v dejanju.

4. V gospodarskem življenju se zavedajmo, da kmetsko-delavsko ljudstvo tvori večino našega malega naroda, ki ima toraj pravico, da se gospodarsko življenje v državi privede v sklad z ljudskimi interesi.

Tov. Janko Bukovec je nato poročal o organizacijskem stanju stranke v ljubljanski in mariborski oblasti. V ljubljanski oblasti je organizacija že precej dobro izvedena, v mariborski nekoliko slabše. Vendar smo tudi tam započeli s sistematičnim delom. Končno

je predlagal resolucijo, ki jo naj načelstvo sklene.

Za njim je govoril predsednik HSS St. Radić, ki je naglasil važnost predstojajočih volitev. Slovenci ste važni činitelj te države, ne po številu sicer, ker vas je malo, temveč kot narodni in kulturni faktor. Zato je treba, da se zanimate več za položaj v celi državi, ki je prav tako vaša kot je srbska ali hrvatska. Velika napaka Slovencev je, da vidijo samo razmere v Sloveni-

Načelstvo SKS je na svoji seji dne 20. maja t. l. ugotovilo v sporazumu z voditeljem kmetškega pokreta v Jugoslaviji in predsednikom HSS Stjepanom Radićem, da obstoji med SKS in HSS popolna soglasnost tako v programatičnem kakor tudi taktičnem pogledu z ozirom na gospodarski in politični položaj, kakor je ustvarjen s poslednjimi dogodki.

Izraža željo, da se mogočnemu kmetškemu pokretu, kateri je edini v stanu, da iz naše države ustvari pravno in napredno socialno edinicu, pridruži tudi bratski srbski narod.

Izraža polno zaupanje svojemu idejnemu voditelju St. Radiću v globoki zavesti, da je edino v bratski in neomajni slogi s hrvatskim kmetškim narodom mogoče olajšati težko gospodarsko, socialno in politično stanje slovenskega naroda.

Ugotavlja, da je SLS s svojo nesolidno, neiskreno, demagoško in nesposobno politiko od časa ujedinjenja dalje pa do zadnje sramotne politične avanture težko oškodovala ugled slovenskega naroda.

SKS bo skušala s poštenim delom priboriti slovenskemu narodu to, kar so mu zastopniki današnje večine, t. j. SLS, zapravili s svojo brezglavo in nemoralno politiko.

Z ozirom na predstojajoče volitve daje načelstvo predsedstvu SKS svobodne roke, da v sporazumu s HSS ukrene vse potrebno, da se v Sloveniji zruši nadvlada reakcionarne SLS in s tem stori konec nesreči slovenskega naroda, kateri je dolžan, da sodeluje kot enakopraven konstruktiven faktor složno s Hrvati in Srbi pri izgradnji in konsolidaciji države, ki je s tako težkimi skupnimi žrtvami ustvarjena.

Veliko in važno zborovanje v Zagrebu.

Preteklo soboto, dne 21. maja se je vršila seja glavnega odbora »Hrvatske seljačke stranke« v Zagrebu. Kljub temu, da je bil dostop dovoljen izključno samo delegatom, to je predsednikom okrajnih organizacij in državnim ter deželnim poslancem stranke, je bil naval iz vseh krajev države velikanski. Dvorana v »Seljačkem Domu« je bila premajhna, tako da se je morala seja vršiti v veliki dvorani »Sokolarne« na Wilsonovem trgu.

Poleg opravičenih delegatov se je udeležilo seje 50 državnih in 180 oblastnih poslancev, nadalje 105 starih članov glavnega odbora in 107 novih. Poleg teh so prišli delegati »Slovenske kmetške stranke« in »Črnogorske kmetške stranke«. Tu je bila zastopana Vojvodi-

ji, za ostalo državo pa dopuščajo, da dela gospoda, kar hoče ž njo. To ni prav. Zakaj tudi v Sloveniji ne more biti dobro, ako cela država ne bo dobra. Slovenci in Hrvati smo šli v to državo, sedaj je treba, da se v njej tudi uveljavimo, da ne bomo samo odgovorni, ampak da bomo pri vsem tudi odločevali. — Govor predsednika Radića je bil sprejet s soglasnim odobravanjem.

Razvila se je na to debata o načelnem postopku naše stranke pri bodočih državnih volitvah ter o organizacijskem delu. Soglasno je bila končno sprejeta od tov. Bukovca predlagana resolucija, ki se glasi:

Načelstvo SKS je na svoji seji dne 20. maja t. l. ugotovilo v sporazumu z voditeljem kmetškega pokreta v Jugoslaviji in predsednikom HSS Stjepanom Radićem, da obstoji med SKS in HSS popolna soglasnost tako v programatičnem kakor tudi taktičnem pogledu z ozirom na gospodarski in politični položaj, kakor je ustvarjen s poslednjimi dogodki.

Izraža željo, da se mogočnemu kmetškemu pokretu, kateri je edini v stanu, da iz naše države ustvari pravno in napredno socialno edinicu, pridruži tudi bratski srbski narod.

Izraža polno zaupanje svojemu idejnemu voditelju St. Radiću v globoki zavesti, da je edino v bratski in neomajni slogi s hrvatskim kmetškim narodom mogoče olajšati težko gospodarsko, socialno in politično stanje slovenskega naroda.

Ugotavlja, da je SLS s svojo nesolidno, neiskreno, demagoško in nesposobno politiko od časa ujedinjenja dalje pa do zadnje sramotne politične avanture težko oškodovala ugled slovenskega naroda.

SKS bo skušala s poštenim delom priboriti slovenskemu narodu to, kar so mu zastopniki današnje večine, t. j. SLS, zapravili s svojo brezglavo in nemoralno politiko.

Z ozirom na predstojajoče volitve daje načelstvo predsedstvu SKS svobodne roke, da v sporazumu s HSS ukrene vse potrebno, da se v Sloveniji zruši nadvlada reakcionarne SLS in s tem stori konec nesreči slovenskega naroda, kateri je dolžan, da sodeluje kot enakopraven konstruktiven faktor složno s Hrvati in Srbi pri izgradnji in konsolidaciji države, ki je s tako težkimi skupnimi žrtvami ustvarjena.

na, Bosna, Hercegovina, Dalmacija z vsemi otoki, Boka, Slovenija in Črnogora poleg Slavonije in Hrvatske. Dvorana je bila nabito polna in seja je trajala ves dan s kratkim presledkom.

Sejo je otvoril predsednik St. Radić. Med vsemi je najpreje pozdravil Slovence rekoč: »Pozdravljam posebno odposlanec« »Slovenske kmetške stranke«, ki so bili izvoljeni na včerajšnjem sestanku, kjer sem bil navzoč in kjer se je ugotovilo, da »Hrvatska seljačka stranka« in »Slovenska kmetška stranka« tvorita ne samo eden in isti narodni kmetški pokret, temveč tudi eno in isto politiko in taktiko po svojih načelih in v vseh svojih dnevnih aktualnih političnih vprašanjih. V tem smislu je bila iz-

delana resolucija še pred mojim prihodom, ki je bila v moji navzočnosti prebrana in sprejeta.

Slovenci v naši državi dolgo niso našli pravega pota. Oni so podlegli dvema zmotama v še večji meri ko naša hrvatska inteligenca. Prva zmotna je bila, ker so jugoslovenstvo umevali kot narodnost, ki se more ukazati od zgoraj. Pri njih je vsa inteligenca in so vse stranke brez razlike sprejele jugoslovenstvo kot narodno obiležje, a istočasno so trdile, da so — Slovenci in da so slovenski narod. Pri Srbih je bilo to drugače. Oni so vzeli jugoslovenstvo kot narodno označbo, toda le za Hrvate. Srbi so za nas priznali jugoslovenstvo, ki ga oni za sebe imenujejo jugovina, avstrijska neumnost in avstrijska spletkar. Zato je bilo treba veliko časa, da se je šele spoznalo, da jugoslovenstvo more in je le državna misel, a Slovenci, Hrvati, Srbi in tam doli Bolgari, da so narodi. Mi smo sicer en narod — »une Nation« — toda smo štiri narodnosti. Objektivno z gledišča jezika, socialne sestavine, zemljepisja in gospodarsko-statistično smo en narod za tiste, ki nas gleda od zunaj. No, mi se čutimo ne samo po zgodovinskem razvoju, temveč tudi po naši zavesti vsak za sebe kot poseben narod. Slovenci slovenski, Hrvati hrvatski, Srbi srbski, a Bolgari kot bolgarski narod. V tem ni nobene nesreče, ako je osnovno obiležje naše politike državna zajednica.

Po nadaljnjih pozdravih je očrtal politične dogodke od l. 1923 do naših dni. Razložil je postanek kmetškega pokreta in njega nujo v tej državi ter zlasti natannčo razložil dogodke pred »Obznano«, pod njo in kako se je nujno moral skleniti »narodni sporazum«, da se prepreči triumpf Pašića in njegovih pomagačev, ki so hoteli naš pokret popolnoma uničiti. Kakor vidite danes, smo sedaj močnejši kot smo kdaj bili. Kdor ta Radićev govor preber, mu bo vse takoj jasno in ne bo več nesmiselno govoriti, da je Radić svoj stari program izdal. Ves govor je prinesel »Dom«, ki je izšel v posebni izdaji, že v nedeljo jutraj. Vsa politika kmetške stranke je nujno morala iti to pot, toda trdno vstrajajoč na starih kulturnih, socialnih in narodnih načelih. Radić je govoril sijajno, jasno in tako prepričevalno, da se je navdušenje stopnjevalo od trenutka do trenutka. Po skoro dveh urah je končal ob gromovitem aplavzu. Potem so govorili ozir. poročali delegati iz vseh pokrajin. Vsi so naglašali potrebo skupnega

dela in skupnega nastopa v vsej državi do končne zmage. Kdor je poslušal govornike iz banske Hrvatske, iz Banata in Baranje, iz Srema in iz Bosne ter gladujoče Hercegovine, iz Kotora, Visa, Kvara, Brača, iz severne Dalmacije, iz Črnogore in drugod, je lahko videl, da Radičev kmetско-delavski pokret silno narašča in da so časopisna poročila o sporih v stranki same laži in silno pretirane vesti o čisto lokalnih sporih. Takozvani »desidenti« so le posamezni šolani ljudje, ki bi radi komandirali, a nič delali. Kmetje in delavci pa so složni in neomajni, ker vedo, da so le oni sami kovači svoje boljše bodočnosti. Še o tej seji so časopisi pisali o nekem »incidentu«, ki ga sploh bilo ni. Redka so takšna velika zborovanja, kjer bi bila složnost in navdušena volja za vstranjanje tako velika, kakor na tem tako zelo pomembnem zborovanju.

V imenu »Slovenske kmetske stranke« je pozdravil zborovanje tov. A. Prepeluh, v imenu »Črnogorske kmetske stranke« pa poslanec Drlijevič. Oba sta prav dobro govorila. Na tem zboru se je sprejel soglasno nov pravilnik HSS. Naše gibanje se odslej imenuje za vso državo »Narodni kmetски pokret«, ki je idejno in politično enoten ter sestoji sedaj iz »Hrvatske seljačke stranke«, »Slovenske kmetske stranke« ter »Črnogorske kmetske stranke«. Nobene ovire ni, da se priključi pokretu še »Srbska kmetска stranka«. Znova se je

izvolilo predsedništvo in izvršilni odbor HSS, vse soglasno. V izvršilnem odboru sta kot delegata naše slovenske stranke tov. A. Prepeluh in posl. inž. Župančič, kot delegat Črnogore pa poslanec dr. Sekula Drlijevič. — Ob največjem navdušenju in soglasnosti je bila ob 5. uri popoldne seja zaključena s kliči: Živijo naš Radič!

Ob 5. uri je bila na zagrebškem velesejmu otvorjena prva razstava kmetskih ročnih domačih del. Izložba je ne le izvrstno aranžirana, temveč za vsakega silno poučna. V nedeljo pa so se zbrala v Zagrebu hrvatska kmetска pevска društva na svojo smotro ali revijo. Že v soboto zvečer so prišli v svojih prekrasnih in bogatih narodnih nošah Bunjevci in Šokci iz Vojvodine. V nedeljo dopoldne se je pomikal po zagrebških ulicah ogromen sprevod teh društev na »Zbor«, kjer so posamezni zbori peli. Tu se je pokazalo, kaj zmore vstrajno izobraževalno delo po vaseh. Kako nam manjka podobne organizacije v Sloveniji! Slovenci smo vendar po naturi pevci, toda takšne organizacije v tem pogledu nimamo. Kdaj bomo pri nas začeli sistematično s takšno kmetско-ljudsko izobraževalno organizacijo?

Kdor je vse to videl na svoje oči, si je šele lahko predstavil mogočnost in razširjenost tega našega pokreta, ki bo kljub trenutnim političnim spletkam in intrigam končno gotovo zmagalo.

plaščem. In če bi se vsaj čisti dobički obračali v prave namene, naj bi bilo, toda kdo ve, kako je!

S klerikalci je stvar taka, da vidi nekaj gospode v SLS le samo sebe, za kmete in delavce pa ima le tu in tam kakšno kost. Tako dela

tudi liberalna pokvarjena gospoda in zato pravim:

Poženimo pokvarjeno liberalno in klerikalno gospodo in stopimo sami na svoje noge! Kmetje skupaj — za kmeta,

Iz zunanje politike

Bolgarija.

Narodno sobranje v Bolgariji, katero je bilo izvoljeno l. 1923 po preobratu, je bilo pretekli mesec razpuščeno in nove volitve so razpisane za 29. t. m. Teh volitev se bodo udeležile gotovo vse politične stranke v Bolgariji, razen komunistične, ki je prepovedana.

Vladna koalicija »Demokratski zgovor«, čuteč se slabega in predvidevajoč poraz svojega kravega režima, se je zvezal z vsemi meščanskimi strankami, da bi mogel obdržati dosedanje postojanke v svojih rokah. Toda izgleda, da se bolgarski kmetски narod ne bo dal zapeljati, da bi dal svojim tiranom zopet oblast v roke, ampak se pripravlja, da na dostojen način manifestira svojo politično zavednost in svobodo. Čeprav je začasno vspele bolgarskim vlastodržcem razcepiti enotno kmetско stranko, vendar kmetско ljudstvo ni ostalo brez svojega vodstva, ki ga je izbralo na svojem letošnjem kongresu, meseca aprila. Na čelu mu stoji Markov in več drugih zvestih sodelavcev pokojnega Stambolijskega. To jedro bolgarske kmetske stranke ima mnogo izgleda na uspeh v predstojajočih volitvah, ker je ostalo na starem in čistem programu zaščite kmetskih interesov.

Mi želimo bolgarskim kmetskim tovarišem popolen uspeh pri teh teh volitvah, ker samo na ta način bo mogoče nadaljevati svetlo prošlost bolgarske kmetske stranke, delo na zblizanju in ujedinenju vseh južnih Slovanov.

Anglija.

»Naši rdeči gostje morajo oditi«, je rekel na nekem zborovanju angleški poslanec Locher-Lampson. In res, stojimo tik pred ukinitvijo rusko-angleških diplomatskih odnosov. Angleška policija je udrila v lokale ruske trgovske družbe, kjer preiskuje dokumente, med katerimi se baje nahaja tudi dokument, ki je nedavno izginil iz arhiva angleške vlade. Anglija igra opasno igro. Ona hoče na vsak način zaplesti Rusijo v vojno in izin-

trigirati rusko delegacijo na gospodarski konferenci v Ženevi. Angleški položaj na Kitajskem se je zopet poslabšal, zakaj Čangkajšek se je baje zopet sporazumel s Han-kovsko vlado.

Rusija.

Rusija bo Angliji poslala novo protestno noto radi vpada policije v prostore ruske trgovske družbe. V Moskvi so se vršile velike demonstracije proti Angliji in govorniki so pozivali na bojkot angleškega blaga in pozivali vlado naj prekine odnose z Anglijo.

Borba v komunistični stranki se nadaljuje. Zinovjev je zopet napadel Buharina, Buharin pa očita Zinovjevu, da hoče Rusijo zaplesti v vojno z Anglijo in potem se polastiti vlade.

Rusija še vedno išče stike z našo državo in iz zanesljivega vira se poroča, da je iskal ruski poslanik v Pragi osebne stike z našim zunanjim ministrom. Vedno bolj se kaže, da postaja ruska diplomacija v Evropi bolj aktivna, kar seveda Angliji ni nič po volji in hoče z raznimi podtikanji očrniti Rusijo pred evropskimi državami.

Balkan.

Najvažnejši dogodek je konferenca »male antante«, t. j. trozveza med Jugoslavijo, Češkoslovaško in Rumunijo. Konferenca se vrši baš v času, ko so njeni nasprotniki največ govorili o njenem razpadu in ko je italijanska diplomacija bila najživahnejša. Na tej konferenci so se poleg političnih vprašanj, reševala tudi gospodarska. Ogrsko se bo skušalo pritegniti k gospodarskemu sodelovanju male antante. Tudi spor z Italijo se je tam obravnaval in posebno naša država je hotela s to konferenco pokazati, da ni tako osamljena v tem sporu. Tudi je dr. Marinković izjavil, da se bodo kmalu pričela pogajanja med našo državo in Italijo in da se bo sam osebno sestel z Mussolinijem. V Albaniji vedno bolj vre. Plemena so nezadovoljna z Zogujem, ki se namerava proglasiti za kralja.

Iz ljubljanske oblastne skupščine.

Poslanec Ivan Urek o zdravstvu na deželi.

Za napredek našega gospodarstva so važne vse stvari, o katerih smo doslej razpravljali: o mostovih, rekah, potih, elektriki, vodovih itd. Toda to vse ne pomaga nič, ako je naš človek bolan in si v boleznih ne more pomagati in mu nikdo ne priskoči na pomoč. Vem,

da niso razmere v tem oziru nikjer v oblasti posebno ugodne. Hočem pa se v svojih izjavah omejiti samo na splošne razmere v brežiškem Posavju.

Prebivalstvo teh krajev je navezano na dohodke iz vinogradništva in deloma živinoreje. Lansko leto so bili vinogradi popolnoma uničeni. Poplava, ki je bila pri nas

Kaj je slovenski klerikalizem?

(Dopis z dežele.)

Kot kmet, ki sam skušam v največji meri težave kmetskega stanu in ki imam sam prav trde žulje na rokah, sem se prepračil, da so klerikalci za naš narod, zlasti pa za nas kmete in delavce, največja nesreča, kajti klerikalno stranko ne vodijo kmetje, ampak par tucatov bogate klerikalne gospode, ki ni nič boljša od liberalne. To se je pokazalo zlasti v oblastni skupščini v Ljubljani.

Tam so si gospodje določili za svoje malenkostno delo naravnost ogromne plače in nagrade. V Sloveniji je mnogo vasi, kjer vsi prebivalci skupaj ne bodo imeli toliko dohodkov kot jih ima par teh velikih gospodov. Plačevali bodo pa te dohodke tisti, ki hodijo okoli raztrgani in bosi. Plačevali jih bodo tisti, ki garajo od ranega jutra do poznega večera kot črna živina, pa dostikrat niti črnega kruha nimajo toliko, da bi se enkrat na dan do sitega najedli. Plačevali bodo tisti, ki morajo sekati zadnja drevesa, da jih ne poženejo na boben.

Kaj pa je SLS za nas kmete in delavce napravila?

Ona je odstavila oziroma poslala v pokoj nekaj visokih uradnikov, ki bodo dobivali visoke pokojnine, ker so napravili prostor raznim klerikalnim agitatorjem in hujskačem. Tudi te stroške bosta plačevala kmet in delavec. Pokvarjena

gospoda sicer ve, kako je vse to, pa se tolaži, češ, — e — kmet bo nekaj časa klel in godrnjal, toda koncem koncev bo pa le plačal! Tako dela tisti stranka, ki pravi, da ima monopol za nebesa. Za slučaj, če bi se hoteli kmetje v SLS pred volitvami kaj puntati, ima pa SLS pripravljenega »hudiča« za strasilo.

Poglejmo še druge klerikalne dobrote za kmeta. Kaj pa imamo mi kmetje pravzaprav od neštevilnih klerikalnih društev in od Orla, ki ga klerikalci tako zelo podpirajo? Nedeljo za nedeljo se vrše same veselice in zabave, ki stanejo ogromno denarja. Kaj ima mladina od tega? Ali se tako goji varčevanje, če se mladini vsako nedeljo obrnejo vsi žepi do zadnjega vinarja? Kdo naj v nedeljo opravlja doma živino? Ker mora mladina na veselice, mora opravljati vsa ta dela gospodar sam, da živina ne pogine, mladina je pa na veselice. In kako je z npravnostjo? Legije nezakonskih mater je tu, za otroke naj pa skrbijo občina! Neki župnik iz moje sosedne fare mi je pravil, da že nekaj let ni poročil nobene device, ampak samo take, ki so bile že »zaarane«, pa čeprav je ta fara ena najbolj klerikalnih v Sloveniji. Klerikalne veselice so nam pokvarile velik del mladine, toda vse to se pokriva s klerikalnim

devetkrat in splošna, je uničila vse pridelke na poljih in umazala seno tako, da ljudje od živinoreje ne samo, da niso imeli nikakih dohodkov, ampak posledica povodnji je bila ta, da so nastale razne bolezni, katere so stanje živine znatno znižale. Tako je prebivalstvo teh krajev ostalo brez dohodkov, dasi je bilo vložilo v obdelovanje zemlje in vinogradov vsa razpoložljiva sredstva. Več govornikov je danes slikalo žalostne razmere, ki vladajo med rudniškim delavstvom. Toda rečem vam, da so razmere, ki vladajo v našem kmetijstvu, še bolj kritične. Govorim, kakor rečeno, o razmerah v brežiškem Posavju. Tam imamo v veliki večini srednje in manjše posestnike; velikih posestnikov in bogatašev nimamo. To naše kmetjsko prebivalstvo nima po 30, niti po 20 in 10 Din dnevnih dohodkov; garati je sicer morale vse leto, jeseni pa je ostalo ne samo brez zaslužka, ampak celo brez živeža in brez obleke.

Jasno je, da se v bedi pojavijo med ljudstvom še razne bolezni. Ljudje nimajo sredstev, da bi mogli plačati zdravnika. Res je sicer, da obstojajo takozvani okrožni fond, to so fond okrajnega zastopa, ki plačujejo zdravnika, ako se jim predloži po občini izstavljeno ubožno izpričevalo. Toda ti okrajni zastopi so tako natančni in strogi, da ne izdajajo teh ubožnih izpričeval ljudem, ki razpolagajo le z oralom zemlje, ne dobi brezplačno zdravnika in zdravil. Na žalost moram ugotoviti, da so nekateri gospodje zdravniki postali tako dragi, da si danes niti večji posestnik ne more privoščiti zdravnika. Tako n. pr. računa zdravnik, ako pride iz Brežic do Globokega, t. j. 5 in pol km do 7 kilometrov, do 1000 Din za obisk, pa ako pacient pošlje ponj tudi lastni voz.

Radi pomanjkanja hrane, radi pomanjkanja zdravnikov in zdravil in radi splošnega siromaštva je čisto jasno, da so se morale med prebivalstvom razširiti bolezni, tako da smo imeli skoro v vsaki hiši bolnika.

Specialno v naših krajih pa imamo glede bolnikov še drugo težavo. Mi mejimo na Hrvaško. Kitajski zid ki je obstojal med nami in Hrvati pod Avstrijo, obstoja še vedno. Mnogo revežev prihaja s Hrvaškega prosjačit v naše kraje in tudi naši siromaki se zatekajo na Hrvaško. Tako se dostikrat pripeti, da pride tak ubožec iz Hrvaške v občino, kjer zbolí. Naše bolnice ga nočejo prevzeti, ker pravijo, da hrvaške oblasti nočejo za svoje bolnike plačevati prispevkov samoupravnim bolnicam za oskrbo. Enako se pa postopa tudi s Slovenci na Hrvaškem. Veliko število naših ljudi služi po Hrvaškem kot hlapci, dekle, kuharice in viničarji. Vsi ti ljudje so brez zaščite v zdravstvenem oziru. Hrvaške bolnice jih ne sprejemajo, češ, da slovenska uprava noče plačevati vzdrževalnih stroškov.

Razliko med nami in Hrvati dela tudi neki bivši deželni štajerski zakon, ki je za naš del Posavja še veljaven. Po tem zakonu mora občina,

Schichtovo Velik in priporočen kos!

terpentinovo milo

svojimi 7 odlikami

- Takšen velik kos olajša pranje, ker da takoj toliko pene, koliko majhen kos po daljšem pranju.
1. Terpetin v milu.
 2. Velik in priročen kos.
 3. Prijeten duh.
 4. Slike iz pravljic za izrezati.
 5. Milo je v zavitku.
 6. Svetla barva.
 7. Razkuženje perila.

ako v njej tujec (n. pr. Hrvat) zbolí in umrje, mrliča pokopati na lastne stroške; če pa naš človek umrje na Hrvaškem, mora pa naša občina zopet plačati pogreb. Naše občine plačujejo torej dvojno: za Hrvate, ki umro pri nas, in za naše ljudi, ki umro na Hrvaškem.

Oblastna skupščina mora podvzeti vse korake, da bo padel kitajski zid, ki loči naše kraje od Hrvatov, zlasti v zdravstvenem oziru.

Razen tega so razmere med našim ljudstvom, kar se tiče zdravstva, žalostne, v tej smeri, da manjka pouka našim ljudem, da bi se mogli že sami obvarovati pred raznimi nalezljivimi in nevarnimi boleznimi. Temu bi se dalo odpomoči z malimi stroški. Če že ni mogoče

nastaviti dovolj okrožnih zdravnikov, naj bi ti vsaj prirejali poučne tečaje, kjer bi ljudstvo poučevali kako se obvaruje lahko pred temi boleznimi.

Moj predlog je šel specijelno za tem, ako se že ne more nastaviti dovoljno število zdravnikov, da naša oblastna skupščina da na razpolago potrebno vsoto denarja, da bi se moglo priskočiti ljudstvu na pomoč kakor bi bilo potrebno. Oblastna skupščina naj da vsaj zadosten prispevek za zdravljenje ubožnih ljudi, katerih znesek naj se izroči ali okrožnim zdravnikom, ali pa okrajnim blagajnam in iz katerega bi se moglo vršiti zdravljenje ubožnih ljudi brezplačno v širšem obsegu kakor do sedaj.

Predlogi naših poslancev,

3. Od Zagorja naprej do meje naše oblasti onesnažujejo rudniški kanali »Trboveljske družbe« v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku vso vodo Save tako, da je ista vsled umazane gošče in primesi za vsako gospodarsko uporabljanje nesposobna.

Vsled tega so kraji ob Savi v letih suše, ko daleč okrog primanjkuje vode, težko prizadeti, ker v Savi ne morejo napajati živine, niti črpati vode za pripravo hrane živalim.

Širna savska okolica je navezana na dobavo peska za betonska in zidna dela na dobivanje iz Save. Ves pesek pa je postal za ta dela nesposoben vsled prevelike primesi premoga.

Ribarstvo na celi omenjeni črti je uničeno, ker je umazana voda pomorila ribe ali jih pregnala. Onemogočeno je vsako kopanje in tako dalje.

Že pred vojno se je po prizadevanjem prebivalstvu podvzela akcija, da se Trboveljski premogokopni družbi prepove onesnaženje Save in odredi naprava zadostnih čistilnikov. Vršili so se komisijski ogle di iz Dunaja. Po vojni se je akcija nadaljevala, vendar do danes brez uspeha. Dočim uvidevajo vsi mero dajni faktorji velevažnost izčišče

nja vode v savski strugi, se edino Trboveljska družba iz materijelnih razlogov (stroškov naprave bazenov) brani izpeljati zadevo, ki je v korist mnogo desetstisočnem prebivalstvu, ter nje važnost in gospodarska vrednost presega letno stokratne napravne stroške. Tako so vsa dosedanja »pogajanja« imela negativen uspeh. Radi tega stavi mo podpisani predlog:

Skupščina skleni nemudoma pri državni upravi potrebno ukreniti, da se brez odlašanja odredi takojšnja vpostavitve čistilnih naprav pri vseh rudnikih »Trboveljske družbe«.

Predlog Ivana Ureka.

Važnost vprašanja o preprečenju točenja pančanih vin se je poudarjala že pri seji, v kateri se je vsa zbornica soglasno izrekla za to, da je tu treba energično poseči vmes in zabraniti razpečevanje ponarejenih vin, ki v veliki meri škoduje našemu vinogradništvu. Zdi se mi, da rešitev odseka ni zadosten odmev tistega zanimanja, ki ga je skupščina pokazala za ta predlog. Če se prav spominjam, je zakon o kletarskem nadzorstvu deželni zakon. Kletarski nadzornik, s katerim sem o tej stvari govoril, mi je

rekel, da mu zakon danes žalibog ne daje zadosti moči, da bi glede te stvari ukrenil kaj energičnega. Bojim se, da bo vsa naša akcija funkcionirala prepočasi, tako da se bo nebroj hektolitrov ponarejenega vina poskrilo, preden bomo mi mogli kaj ukreniti.

Med tem se bo že veliko vina, ki ne spada v gostilne, poskrilo. Zato je po mojem mnenju potrebno, da bi se nekaj energičnega sklenilo in da bi se tudi za ljubljansko samoupravo izdala neka uredba, ki bi zabranila takšno zlorabo in razpečevanje pančanih vin.

Mi bi bili torej za to, da bi naj oblastni odbor preštudiral zadevo v tem smislu in čimprej predložil zadevno odredbo, katero bodo vsi vinogradniki brez razlike strank pozdravili.

Če že ne morete spremeniti predloga, bi Vas pa prosil, da vpoštujete vse to in da vse potrebno ukrenete v tozadevno zaščito našega vinogradništva.

Predlog Janko Bukovca za podporo v svrhu regulacije hudournika Iška.

Hudournik Iška prestopa leto za leto svoje bregove in ob velikih nalivih povzroča velikansko škodo vsem ob njem ležečim vašem tako po imenu Tomišelj, Lipe, Brest, Vrbljene, Strahomer in Matena. Vsako leto poplavi večkrat polje in travnike. Tako je v letu 1925 preplavila Iška 5 krat in v letu 1926 celo 9-krat celo okolico vzdolž svojega teka v dolžini 9 km. Ob času poplave odnaša rodovitno polje, naša gramoz, pesek in nerodovito blato takozvano mrtvico. Krma je po poplavi docela neužitna in je povzročila zadnja leta razne živin-ske bolezni, kakor vranični prisad, metiljavost in smoliko pri konjih. Vsako leto pogine najmanj polovico žrebet in je pričela konjereja rapidno nazadovati. Škodo, ki jo napravljata hudournik, se cení v milijone.

Hidrotehnični oddelek ljubljanskega v. župana je napravil celotni

regulacijski načrt. Močvirski odbor je naklonil letos Din 1000 v svrhu regulacije. Občina Tomišelj stavlja redno vsako leto v proračun Din 2000 v iste svrhe. Poleg tega je tudi država prispevala letos 20.000 dinarjev, vendar vse to še ne zadoštuje za regulacijo celotne Iške, ker so izdatki proračunani na stotisoče.

Zato predlagamo: Oblastna skupščina skleni, da se za regulacijo hudournika Iške nakloni primerne podpora.

Predlog Ivana Pipana

za sprejem občinske poti vezalke deželne ceste Mengeš - Vodice in Vodice - Šmartno, ki se odcepi od deželne ceste pri Kosezah in veže

deželno cesto nižje Skaručne, v deželno cesto II. vrste.

Omenjena občinska pot se uporablja od vsega okoliša tudi vseh obmejnih občin in ima karakter deželne ceste. Že okrajni cestni odbor kamniški jo je sprejel leta 1909 med okrajne in predložil tak sklep v odobritev deželnemu odboru. Ker se zadeva pred vojno ni končno uredila.

Predlagam: Visoka skupščina skleni, da se občinska pot vezalka deželne ceste Mengeš - Vodice in Vodice - Šmartno, ki se odcepi od deželne ceste pri Kosezah in veže deželno cesto nižje Skaručne, sprejme kot deželna cesta II. vrste.

O kandidatih.

Vsi časopisi prinašajo zadnji čas skoraj v vsaki številki vesti, da stojimo pred volitvami v narodno skupščino. Volitve v sreske skupščine bi se imele vršiti meseca junija, volitve za občinske odbore so pa že tu pa tam razpisane. Živimo torej v letu volitev, zato je to poglavje važno.

Naši nasprotniki, liberalci kot klerikalci, se kaj radi poslužijo metode, da kandidirajo v krajih, kjer ne stojijo najbolj, kmeta, neglede na to, ali je sposoben za mandatorja, ali ne, samo da pridobijo na glasovih. Mislijo si: za glasovanje bo že dober, vse drugo bomo pa opravili mi, ki znamo, zato pa nam poglavarjem ne bo nevaren.

Pa pustimo to, kar delajo naši nasprotniki in premislimo, kaj želimo v tem pogledu mi. Kakor je gotovo, da bo dosegel marljiv in umen kmetovalec boljše uspehe na svojem posestvu, kakor pa kak malobrižnež, tako gotovo je, da bo dosegel marljiv in inteligenten poslanec mnogo več drobčin, če rabim ta Puceljev izraz, kakor pa poslanec, ki teh lastnosti ne poseduje. Naši kandidati morajo biti pred vsem marljivi, poznati morajo kmetске težnje in kmetško dušo do korenine, imeti morajo za izvrševanje svojega mandata dovolj izobrazbe, ter v poštenosti neoporečno preteklost. Mož ki teh lastnosti nima, ne more biti naš kandidat.

In kaj je z intelektualci in šolanimi ljudmi, ki bivajo v mestih in bi hoteli kandidirati na deželi? Ali jim odpremo vrata v okraje ali ne? Jaz mislim da, če zadostijo gornjim pogojem. Morajo pa brezpogojno prej pokazati svojo marljivost s sistematičnim organizacijskim delom v dotičnem okraju, bodisi na političnem ali gospodarskem polju. Skoraj gotovo je, da bo tisti, ki je bil marljiv pri organizacijskem delu, tudi marljiv v izvrševanju svoje poslanske dolžnosti. Naravno je, da velja za tega še posebej, da mora kmetško življenje temeljito poznati. Ne smemo pa odpreti vrat v okraje tistim kandidatom, ki pridejo iz mesta šele tedaj, ko kaže političen barometer na volitve, ker ti svoje marljivosti niso dokazali. Mnogo več lahko okraju koristi kot poslanec priprost kmetški človek, ki je marljiv, kakor pa šolan človek iz mesta, pa je brezbrizen.

Ker si taki ljudje z delom ne morejo dobiti simpatije, se radi poslužujejo intrigantstva. Oni delajo razdore v organizacijah, da vzamejo vpliv osebam, ki bi jih znala razkrinkati. Tem ljudem ne gre za idejo, katera bi jim morala biti sveta, ampak jim gre samo za to, da postanejo poslanci, bodisi iz častihlepnosti ali pa iz materijalizma. Zato zaprimo vrata pred takimi ljudmi, oziroma jih jim pokažimo ven.

O.

Shodi in razne prireditve.

Črešnjevec. Občni zbor kraj. org. SKS se vrši v nedeljo dne 29. t. m. po rani maši v gostilni Visočnik.

Litija. V nedeljo dne 15. t. m. je imela okrajna organizacija za litijski okraj svoj redni letni občni zbor, katerega so se udeležili zastopniki vseh krajevnih organizacij. Na občni zbor je prisel tudi naš tovariš minister n. r. Pucelj, ki je temeljito obrazložil politični položaj z ozirom na bližajoče državnoborske volitve. Zborovanje je vodil naš tov. F. Črtane iz Vač. Po organizacijskem poročilu tov. Mravlje je bil izvoljen sledeči okrajni odbor: Franc Šefman, predsednik; Fer. Črtane in Jože Borštnik, podpredsednika. Zastopniki posamez-

nih krajevnih organizacij: Fr. Kos, Kandrše; Ivan Kristan, Vače; Ivan Beja, Št. Lambert; Ivan Hočevar, Zagorje; Franc Slane, Litija; Val. Lovše, Ribče; Franc Babnik, Vernek; Val. Jekoš, Kresnice; Martin Kolenc, Zahrib; Ferdo Tomazin, Šmartno; Jože Lavrič, Gradišče; Janez Slak, Medvedjek; Franc Strmole, Prapreče; Anton Jare, Male Dole; Jože Jerlah, Pristavica; Anton Čebular, Sad; Janez Anžlovar, Škoflje; Franc Fajdiga, Temenca; Anton Beršnjak, Hudo; Alojzij Grabnar, Pluska; Franc Jeraj, Gradišček; Ciril Hočevar, Umljava. Po dolgi in živahni debati je predsednik zaključil krasno uspelo zborovanje, ki pomenja nov razmah na-

šega kmetškega pokreta v našem okraju.

Kamnik. Seja okrajnega odbora se vrši v nedeljo dne 29. t. m. ob 10. uri pri tov. Cerarju. Prosim gotove udeležbe. — Fr. Kristan, predsednik.

Sromlje. Preteklo nedeljo smo imeli občni zbor krajevne organizacije SKS. Zborovalni prostor je bil nabito poln. Predsedoval je tov. J. Cerjak in politično poročilo je podal tov. Mravlje, ki je bilo s splošnim odobravanjem sprejeto.

Po njegovem poročilu je poročal še tov. Ivan Bartole o občinski politiki, nakar smo izvolili nov krajevni odbor.

Dobropolje. Ob obilni udeležbi nam je na občnem zboru naše krajevne organizacije podal poročilo naš tov. minister n. r. Ivan Pucelj. Pri tej priliki smo ustanovili tudi posojilnico.

Požar v Ihanu. V soboto je pogorela do tal hiša in gospodarsko poslopje Janeza Štifterja v Ihanu pri Domžalah.

Razne politične vesti.

»Slovenec« in »Domoljub« že vpijeta! Zadnje tedne se po Sloveniji mnogo govori o »naprednem bloku«, to je o zvezi protiklerikalnih strank proti SLS v prihodnjem volilnem boju. Za to zvezo, če bi sploh prišlo do nje, kar pa še nikakor ni gotovo, bi prišla v poštev tudi naša stranka, ker tudi mi nastopamo in bomo nastopali proti politiki SLS (ne proti veri in »farjem«). To sledi že iz sklepa načelstva naše stranke, ki ga priobčujemo na prvem mestu. Dalje smo mi tudi rekli, da načelno nimamo nič proti takozvanemu »naprednemu bloku«, zahtevamo pa, predno se s kom odločimo skleniti kakšno politično zvezo, izpolnitev gotovih, natančno določenih pogojev, kajti taki tepeci vendar nismo, da bomo mi organizirali kmete za kmečko misel in za osamosvojitev kmetov, v odločilnem trenutku pa bi kmete pregovarjali, naj dajo svoje glasove raznim liberalnim in klerikalnim zatiralcem in zaničevalcem kmetov!! Priznamo, da imamo tudi mi svoje napake in grehe, kakor jih ima vsak človek, ampak tako globoko še nismo padli, da bi mesece in mesece vzgojevali kmete za boj proti liberalnim in klerikalnim pokvarjencem, v odločilnem trenutku pa bi pljunili na vse, kar smo delali in bi dali sami vajeti v roke ravno tisti pokvarjeni gospodi, proti kateri gre ves naš boj! Tega mi ne moremo storiti niti pod krinko »naprednjaštva« niti pod krinko »klerikalstva«, kajti naprednjaštvo in klerikalstvo sta dva čisto enako močna štrika, s katerima bi pokvarjena gospoda kmetu rada zadržala vrat na vekomaj veke! To mi vemo, in zato smo za morebitno ustanovitev »naprednega bloka« pripravljani pač načelno, zahtevamo pa tudi izpolnitev določenih pogojev in jasne garancije, da kmetška misel ne bo prav nič trpela! Teh pogojev pa za enkrat še ne poznamo, ker nam jih še nihče ni dal, in zato je vpitje »Slovenca« in »Domoljuba«, češ, da radičevci gredo z Žerjavom«, zaenkrat še popolnoma neupravičeno in neutemeljeno in izvira le iz hudobne želje patentiranih klerikalcev, da bi mogli agitirati med kmeti proti nam s tem, da smo kmetске interese prodali pokvarjeni liberalni gospodi. Če smo rekli, da smo načelno za »napredni blok«, je to tako, kakor če reče kmet, da bi kupil sošedov travnik. Kmet je načelno pri-

pravljen ga kupiti, kupiti ga pa ne more prej, dokler ne pozna pogojev. Če je cena previsoka, ga gotovo ne bo kupil, najmanj pa ga bo kupil, če bo videl, da je v nevarnosti vse njegovo posestvo, če podpiše previsoko ceno. Zato naj »Slovenec« in »Domoljub« s svojimi lažmi le še nekoliko počakata!

Oslica. Lepa zmaga pri občinskih volitvah. V nedeljo, 15. maja so se vršile v naši občini občinske volitve, ki pomenijo za klerikalce težak poraz. Vse sile so napeli, da vržejo našo večino, sam g. Brodar in Uršič sta se parkrat potrudila na shode in sestanke, da bi preprečila polom, gosp. župnik je pa menda sploh čisto pozabil na svoj poklic toliko si je dal truda z agitacijo. Toda ne pomaga nič; za škodljivo in nesrečno SLS je prišla huda ura. Mi smo dali lep zgled, kako treba z njimi obračunati. Sami kmetje in delavci smo opravili brez vsakih poslanev in drugih pomagačev. Naša lista je dobila 225 glasov in 14 odbornikov, klerikalci 189 glasov in 11 odbornikov. Živel zavedni kmetje in delavci. Le složno in korajžno naprej v boj za naše občine.

Nič ne pomaga. Dr. Ravnihar, ki bi rad bil tudi politik, se je obesil za frak srbskim radikalom, na vse pretege pere v »Narodnem Dnevniku« klerikalnega zamorca. Cela država pozna nemoralno in zločinsko politiko SLS, samo on ne. Bog vé, zakaj celo po dr. Stanovnikovi izjavi ne pozna klerikalcev?

»O Kmetijski družbi« bi rad načel poglavje »Slov. Gospodar«. Kar naj prične in sicer tako, da bo kaj dobil iz Gradca od centrale, za slovensko Kmetijsko družbo naj pa bo kar tiho, ker za njo ni še prav ničesar storil.

Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po kakovosti vse druge!

Dopisi.

Jarenina. Kakor se čita v raznih listih je slana zadela tudi druge kraje, najbolj pa mariborskega. Prosil sem v imenu vseh prizadetih za pomoč pri poslancih SLS, ker imajo vso moč pa tudi z malo izjemo vso komando. Pa glej, že v zadnji številki »Slov. Gospodarja« pi-

še poslanec g. Žebot, da pri sedanjih težkih razmerah ni niti misliti na kakšno podporo. Kmetje, viničarji in ubogi delavci, ali razumete g. Žebota, da za nas nimajo drugo kakor plačevanje? In to zato, ker smo še večina nezavedni, ker gospodske stranke rabijo od nas samo kroglice in denar, da nas potem lahko bičajo. Ali ni SLS glasovala za 12 milijardni proračun in mi bi naj ta proračun poravnali, ko niti vinarja ne bo dohodkov. Kje pa imate srce, da si upate trditi, da za nas ni pomoči? Pa kakor izgleda se še naše ljudstvo ne bo izpametovalo, če tudi bi dobilo vsaki dan 25 batin. Ljudstvo, izpreglej že enkrat, da gospoda za nas nima pomoči, pač pa ima za svoja gledališča, plese, zabave in druge namene dovolj denarja.

Orlavas. Tukajšnja dvorazredna osnovna šola je priredila majniški izlet v soboto dne 14. t. m. in sicer I. razred pod vodstvom gđe učiteljice Pavle Königove v Celje in njegovo bližnjo okolico, II. razred pa pod vodstvom šol. upravitelja g. nadučitelja Josipa Jarha v Rog. Slatino. Iz šole do postaje Št. Peter v Sav. dol. se je peljala mladina na prav mično okrašenih vozovih, ki so si jih učenci sami okrasili — odtod naprej pa z vlakom. V Rog. Slatini so si ogledali kopališče, vrele mineralnih vod, razne druge zdravstvene naprave in tovarno keksov, v Rogatcu pa tovarno stekla. Vsi so se zvečer zdravi in veseli vriskajoč in prepe-

vajoč vračali na svoje domove, hvaležni svojim učiteljem za njihovo skrb in trud.

Grobje: Poročil se je g. Ivan Plaskan, mesar v Prekopi z gđc. Beti Jelšnikov, hčerko tukajšnje trgovke in gostilničarke. Bila srečna!

Gomilsko. V nedeljo dne 15. t. m. je praznoval 30-letnico mašništva naš priljubljeni g. župnik Fran Globelšek. Farani so mu na čast priredili veliko slavnost v gasilnem domu z raznimi pozdravnimi nagovori in petjem. Bili so zastopani vsi sloji ne glede na strankarsko pripadnost, znak, da ga vsi ljubijo in čislajo. Kako bi ga pa ne, ker jubilat ne pozna drugega kot človeka poštenjaka. Drugače pa ljubezniv in zgovoren z vsakomur. Nad vse ga diči njegova pobožnost, skromnost in ponižnost. Kakor znano mu je bila ponudena dekanijska čast, katere pa ni hotel prevzeti zato, ker, kakor je sam izjavil, ne mara zapustiti svojih dragih faranov. Drugače pa vedno dobre volje in šaljiv, kljub temu, da ga muči bolezen. Iz srca mu želimo, da bi se v Rog. Slatini, kamor se pojde zdraviti, čimprej opomogel in se vrnil zopet med nas. K njegovemu jubileju mu pa ključemo: »Bog Te ohrani še mnoga leta!«

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobe po nizkih cenah pri I. G. N. ŽARGI, Ljubljana.

drug v močeh. Končno je čestital zadrugi k lepi stavbi v imenu Kmetijske družbe v Sloveniji, Osrednje gospodarske zadruge tovariš Ažman, ki je zlasti naglašal velik pomen te nove organizacije za celi radovljjski okraj. Pri tej priliki je izvršujoč sklep te organizacije izročil tovarišu Pucelju lično diploma, delo slikarja Valentina Hodnika iz Stare Fužine v znak priznanja njegovih zaslug za časa, ko je bil poljedelski minister, za gojenjsko sirarstvo. Vidno ganjen se je tovariš Pucelj zahvalil za to pozornost, nakar so si zunanji gostje ogledali notranje prostore in izdelke v kletih doma. Končno se je zbrala vsa družba v gostoljubnih prostorih tovariša Zaleharja, kjer se je razvila ob zvokih godbe na pihala prijetna zabava pozno v noč.

Požar v Starem trgu pri Črnomlju. Preteklo soboto je nenadoma izbruhnil ogenj v hiši gostilničarja Butala v Starem trgu, ki se je s silovito naglico razširil v celi bližnji okolici. Pogorelo je do tal, 9 hiš in njim pripadajoča gospodarska poslopja. Pogoreli so posestniki: Peter Gregorič, Ivan Butala, Marko Majerle, Marija Fuštar, Marko Fugina, Ivan Mihelič, Ivan Hoce, Peter Mole, Jurji Šterk. Škoda je ogromna in se ceni na več milijonov dinarjev. Nesrečnim je pogorelo prav vse. Rešiti niso mogli ničesar. Pogoreli so potrebni takojšnje pomoči. Naš tov. minister n. r. Ivan Pucelj je brzojavno zaprosil pri notranjem ministru za pomoč.

Plačevanje davka z 20% boni. Te dni je ministristvo financ izdalo navodilo glavnim uradom glede plačevanja davkov s priznancami o 20% odbitku ob zamenjavi kronskih novčanic. Po teh navodilih bodo davčni uradi sprejemali za plačilo davkov označene priznanice od oseb, na katere se priznanice glase ali od njihovih naslednikov, vendar pa samo take priznanice, ki se glase na zneske izpod 1000 Din. Osebe, ki se poslužijo te ugodnosti, nimajo pravice odplačevati svojih davčnih zaostankov ob ugodnostnih rokih, to je na obroke. Ako se glasi priznanica na višji znesek nego 1000 Din, mora davčni urad priznanico prevzeti in stranki izdati novo priznanico za znesek, katerega ima še terjati od države. Davčni zaostanki se morejo z navedenimi priznancami plačevati samo v tekoči proračunski dobi, vsled česar naj oni, ki se žele poslužiti te ugodnosti, to čimprej store.

Velika poneverba. Bivši policijski pripravnik Milan Popović je poneveril 300.000 Din državnega denarja. Oblasti so ga prijele in zaprle.

Strašen roparski umor pri Mariboru. Pretekli teden je bil v Jareninskem dolu izvršen grozen roparski umor. Neznani maskiran ropar je ponoči vdrl v gostilno Ferdinanda Nedeljka, s sekiro razklal glavo gospodarju, ranil gospodinjo in odnesel okrog 2000 Din gotovine. Ranjenega Nedeljka in njegovo ženo so prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je Nedeljko podlegel ranam. Zločinec je pobegnil brez sledu.

TEDENSKI KOLEDAR.

29. maja, nedelja: Maksimilijan.
30. maja, ponedeljek: Ferdinand.
31. maja, torek: Angela.
1. junija, sredo: Gracijana.
2. junija, četrtek: Erazem.
3. junija, petek: Klotilda.
4. junija, sobota: Kvirin.

SEJMI.

30. maja: Zatična, Olimlje, Rajhenburg, Velenje.
31. maja: Moravče pri Sv. Križu, Rečica, Cirkovce, Loče.
1. junija: Žirovnica.
2. junija: Lašče, Vesela gora, Artiče.
3. junija: Gor. Logatec.
4. junija: Slovenska Bistrica.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	56.70 Din
Za 1 liro	3.10 Din
Za 1 avstr. šiling	7.99 Din
Za 1 češko krono	1.68 Din
Za 1 francoski frank	2.22 Din
Za 1 zlato marko	13.47 Din
Za 1 švicarski frank	10.93 Din

Sv. Jurij ob Taboru. Na Dragopolju je umrl pos. Franc Kovač, star 90 let. Pokojni je bil vedno naš naročnik in zvest pristaš. Naj mu bo zemljica lahka! Ostalim naše iskreno sožalje!

Papirnati drobiž se vzame iz prometa. Minister financ je ponovil že enkrat izdano odredbo, da se vzame iz prometa papirnati drobiž po 1 Din, po 50 in 25 par najkasneje do 30. septembra t. l. Papirnati drobiž se zamenjuje za kovan drobiž pri davčnih uradih v državi. Po pretekle 30. septembru t. l. izgubi papirnati drobiž svojo nominalno vrednost.

Bosanske češplje v nevarnosti. V zadnjem času se vedno bolj množi bolezen, ki uničuje nasade sliv v Bosni. Preti nevarnost, da se razširi po vsej Bosni, kar bo pomenilo za Bosno veliko gospodarsko škodo. — Uradni krogi se trudijo, da se prepreči nadaljnjo širjenje bolezni.

Za povečanje produkcije soli. Finančno ministristvo je upravi državnih monopolov dovolilo večje kredite v svrhu, da se poveča produkcija soli. Produkcija se bo povečala zlasti v Stonu in drugih krajih Dalmacije.

Agrarna reforma. Ministristvo za šume in rudnike je izdelalo predlog zakona o izvršitvi agrarne reforme glede gozdnih veleposestev.

Posojilo vodnim zadrugam. Vodnim zadrugam je bilo dano na razpolago posojilo 27 milijonov Din. To posojilo se razdeli na posamezne zadruge po njih potrebi in se uporabi za vzdrževanje in ojačenje obstoječih obrambnih nasipov proti poplavam.

Priključitev treh občin k ljubljanski oblasti. Na zadnjem zasedanju je ljubljanska oblastna skupščina odobrila sklep treh štajerskih občin Špitaliča, Motnika in Trojan, da se izvede njih priključitev ljubljanski oblasti. Notranji minister je sedaj ta sklep odobril in priključitev se v kratkem izvede v formalnem oziru.

Novice in razno.

Odkritje spomenika padlim vojakom 45. pešpolka. Dne 28. junija bodo slovesno odkrili spomenik padlim vojakom in častnikom bivšega 45. pešpolka, ki so padli za časa prevrata. Osvobodilne boje naše severne meje je vodil 45. polk, ki so ga tvorili večinoma slovenski fantje iz Štajerske. Z oddelki tega polka je general Maister iztrgal tudi Maribor iz nemških rok. Spomenik bo stal v parku pred vojašnico Vojvode Mišića na Tržaški cesti. V kamen bodo vklesana imena vseh padlih vojakov in častnikov tega polka.

Tabor Zveze slov. vojakov. Na binkoštni ponedeljek dne 6. junija t. l. se vrši na Žalostni gori na gričku stare božjepotne cerkve pri Preserju tabor Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne. Tovariši, bivši sotrpini in gostje, ki si hočejo ogledati naše prijazne gričke pod varstvom Krima, se vljudno vabijo. Ob 10. uri sv. maša, po maši pozdrav, govori, prosti razgovori. Vlak prihaja od smeri Ljubljana ob pol 7. uri, od nasprotni smeri ob 7. uri na postajališče Preserje. Za okrepčila bo preskrbljeno.

Slavnostna otvoritev »Mlekarskega doma« v Podhomu pri Bledu. Pretečeno nedeljo je v času, ko se je slovesno otvorila lepa in ponosna stavba, ki nosi ime »Mlekarski dom«, nebo rosilo svoj blagoslov nad Podhomom, ker Gorjanski gospod župnik kljub dvakratni ob-

ljubi iz nam neznanih vzrokov ni prišel oficijelno blagoslovljat dom. Kljub slabemu vremenu je došlo s popoldanskimi vlaki dokaj gostov, predvsem zastopnikov skoraj vseh siraren v radovljjskem okraju, katere je pokanje topičev pozdravljalo. Slavnost je otvoril načelnik »Mlekarske zadruge« tovariš Ivan Golc, ki je predvsem pozdravil tovariša Ivana Pucelja in se mu zajedno zahvalil za podpiranje zadruge za časa, ko je bil on poljedelski minister, dalje ravnatelja »Zveze slovenskih zadruge« tovariša Trčka in vse ostale zastopnike zadrug ter korporacij. Tovariša Pucelja je naprosil, naj otvori dom. Le-ta je v daljšem govoru orisal težkoče, ki jih imajo zadruge zlasti v prvih letih ustanovitve, vzpodbujal je k smotrenemu napredku stremečemu vzajemnemu delovanju zadrugarjev ter odklonil zasluge, ki jih ima on za zadruge. Stoji namreč na stališču, da je bila njegova državljanska dolžnost, ako je izposloval kot poljedelski minister in narodni poslanec ter Slovenec zadrugi državno podporo. To stališče bi morali zavzemati vedno vsi naši predstavniki. Končno prosi božjega blagoslova novemu domu, želi zadrugarjem najboljših uspehov ter otvori dom. Za njim je govoril gospod ravnatelj Trček, ki je pozival navzoče k najintenzivnejšemu delovanju v zadrugah ter jim zagotovil pomoč in sodelovanje matice, t. j. Zveze slovenskih za-

Drzen tat. Na pošti v Mostarju je te dni izginilo denarno pismo, v katerem se je nahajalo 20 tisoč dinarjev, namenjenih poveljniku tamnega orožništva Jovanoviću. Pismo je ukradel poštni uradnik. Nahaja se že pod ključem.

Najslavnejši pevec v Jugoslaviji. Beograjsko Narodno gledališče je z glasovitim ruskim pevcem Šaljapinom sklenilo pogodbo, da koncem tekočega meseca nastopi v Beogradu v operi »Boris Godunov«. To je prvič, da Šaljapin gostuje v Jugoslaviji.

Zločin norca. V mestu Bath v Severni Ameriki je podminiral celo šolsko poslopje neki tamošnji zblazneli farmer ter pustil eksplozirati v trenutku, ko je bila vsa šola zbrana pri pouku. V hipu je bila cela šola v ruševinah, izpod katerih so potegnili preko 100 mrtvih otrok. Med mrtvimi je bil tudi šolski ravnatelj in dva učitelja.

Tretji največji most v Evropi prično že prihodnje dni graditi v naši državi in sicer iz Beograda čez Donavo v Pančevo. Konstrukcija pride na račun vojne odškodnine iz Nemčije. Tudi delo bodo vodili nemški inženjerji.

Avtomobilska nesreča pri Sv. Nedelji. Preteklo soboto se je dogodila nesreča dirkalnemu avtomobilu pri Sv. Nedelji. Počili sta obe pnevmatiki. Šofer in mehanik sta bila lažje ranjena, avto pa močno poškodovan.

Smrtna kosa. V Bohinjski Bistrici so pretečeni teden položili k večnemu počitku zvestega našega prištaša tovariša Ivana Sodja, očeta tajnika tamošnjega društva kmetijskih fantov in deklet. Številni pogrebci so dokumentirali, da je bil pokojni splošno spoštovan mož. Preostali naše sožalje.

Umor v vasi Zverinjak pri Brežicah. V nedeljo so našli v Zverinjaku, občina Artiče pri Brežicah 70-letno užitkarico Ano Kopinc umorjeno v njenem stanovanju. Imela je pet težkih ran na glavi in vratu. Sekiro, s katero je morilec starko ubil, je ležala poleg postelje. Ropar ni dobil več kot 25 Din. kajti knjižica za 1900 Din in 400 Din gotovine je bila skrita v postelji na kateri je umorjenka ležala. Orožniki so že dva osumljenca aretirali.

Zakon o mestnih hranilnicah. Ministrstvo za trgovino in industrijo je odredilo, da se avstrijski zakon o hranilnicah iz leta 1844, ki velja v nekaterih pokrajinah naše države, razširi za čas, dokler ne stopi v veljavo novi zakon, na vso državo.

Nečloveška grdoba. Na Dunaju so te dni odkrili ostuden zločin nekega krojača, ki je oskrnil svojo 13 letno hčerko in potem novorojeno dete dal spraviti s sveta. Policija je aretirala celo zločinsko družbo.

Človek opica v Budimpešti. V Budimpešti je pred nekaj tedni pripeljal neki moč čuden nestvor — človeka-opico. Je to 24-letni sin Madžara Istvana Assaya. Oče ga je pripeljal na kliniko, da bi ga preiskali. Opica-človek je visok 144 centimetrov. Po vsem telesu je porašen z gosto dlako. Ima nizko čelo in dolge roke ter hodi po štirih.

Tako oče kot mati sta popolnoma normalna ter imata še štiri druge otroke, ki so prav tako normalni. Nestvor je bil že ob rojstvu čudno kosmat. Ker ni mogel še niti s petimi leti govoriti, ga je peljal oče na kliniko. Tam so ugotovili, da ima živalske instinkte ter izjavili, da mu ni pomoči. Čim starejši je postajal, tembolj so se razvijali v njem živalski instinkti. Stariši so ga smatrali za navadno žival ter so ga priklenili v hlevu, kjer je preživel v družbi dveh konj, dveh krav in ene koze 19 let. Ker je zadnje dni močno zdivil in iz hleva pobegnil, ga je oče ponovno pripeljal v Budimpešto v bolnico.

Sleparija. Pred celjskim okrožnim sodiščem sta bila obsojena koncem meseca aprila na dva, oziroma štiri mesece zapora dva zastopnika Jadranske zavarovalne družbe v Trstu, ker sta na sleparski način nabirala zavarovance za svojo družbo.

Smrt iznajditelja eksploziv. V New-Jersevu v Ameriki je preminul iznajditelj brezdimnega smodnika in drugih raznesilnih snovi 74-letni inženjer Hudson Maxim. Njegov brat je prvi konstruktor strojne puške. Pokojni Maxim je bil spošno znani pobornik za svetovni mir.

Velik zaklad v reki. Ko so delali delavci nasip ob reki Guber v Vzhodni Prusiji, so našli na podzemsko votlino, v kateri je bilo vseporno starega orožja, oblek ter zlatega in srebrnega denarja. Zaklad bo izročen muzeju za pruske starine.

Svetovni kongres za perutnarstvo se vrši v Ottavi (Kanada) od 27. julija do 14. avgusta t. l. Informacije glede potovanja, kakor tudi rezerviranja mest preskrbi Compagnie générale transatlantique. Zagreb, Mihanovičeva 4.

Največji znanstveni zavod na svetu se snuje te dni v Parizu s podporo Edmunda Rotšilda, kateri je v to svrhu daroval 38 milijonov frankov, ali okrog sto milijonov dinarjev. V tem zavodu se bodo gojile zlasti prirodne znanosti kot kemija, fizika, biologija itd.

Pod volovi se zrušil most. Neki mesar je gnal čez lesen most v vasi Visoko v Bosni 19 volov v Sarajevo. Stari most se je pod preveliko težo udrl in volji so popadali v reko Bosno. Štirji so utonili, ostali pa so bili več ali manj poškodovani.

Ognjenik Vezuv zopet bljuje. Zadnje dni postaja Vezuv zopet nemiren. Iz glavnega žrela se dvigajo ogromni stebri dima. Čuje se močno podzemsko grmenje. Pričakuje se, da pride v kratkem do močne erupcije. Med prebivalstvom je izbruhnila panika.

Kongres hišnih posestnikov. Dne 5. in 6. junija se vrši v Splitu kongres hišnih posestnikov iz vse države. Udeležencem je dovoljena znižana vožnja po državnih železnicah.

Potres na Portugalskem. Zadnjič smo poročali o obsežnem potresu v Srbiji. Sedaj javljajo listi, da je tudi na Portugalskem pretekli teden močan potres napravil obilo škoda.

Graditev proge Krapina—Rogatec. Pretekli teden je komisija dokončala ogled trase za železniško progo Krapina—Rogatec. Po zatrdilu merodajnih faktorjev se bo z delom pričelo že letos.

Zrtev roparja. Na železniški progi Saš—Vrbanja so našli te dni golo moško truplo s številnimi ubodljaji in prerezanim vratom. Domneva se, da je bilo vrženo truplo iz kakega vlaka potem ko je bil napadeni umorjen in oropan.

Težka kazen. Bivši tajnik našega poslaništva v Rimu Borisav Vujić je ukradel 35.000 dinarjev. Vujića so naše oblasti aretirale in pretekli teden je bil obsojen na 15 let ječe. — Sodišče v Skoplju je pa obsodilo žel. uradnika, ki je ponedeljk 8.000 dinarjev, na 8 let ječe.

Gobavost v Mehiki. Ravnatelj vojaškega zdravstvenega urada v Mehiki poroča, da je v Mehiki 50 tisoč gobavih ljudi. Samo v državi Jalisco jih je nad 4000 in v glavnem mestu okoli 1000. Na tej boleznici trpe moški, ženske in otroci vseh slojev.

Nov otok v Kaspijskem morju. Pretekli četrtek je prišlo v Kaspijskem morju do izbruha podmorskega ognjenika. Izbruh je trajal 15 minut. Ves ta čas so švigali iz vode do 10 metrov visoki plameni. Drugi dan so našli na dotičnem mestu precej velik otok.

Aeroplani v boju proti kobiličam. V Kazakstanu se pojavljajo leto za letom ogromne množine kobilič, ki uničijo kmetom večkrat vse posevke. Zato so poslale letos oblasti v Kazakstan štiri aeroplanne, opremljene z vsemi potrebnimi sredstvi, da bodo očistili meseca maja 15.000 ha zemlje škodljivega mrčesa.

Borba kmetijstva za obstoj v Ameriki. V ameriškem listu »Proletarec« čitamo nekaj števil o spremembah lastnikov farm v Čikaški državi. V enem letu je spremenilo 123.000 farm ali kmetij lastnike, ker so bili prisiljeni radi gospodarskih razlogov posestva prodati, ali pa jim je bilo prisilno prodano. Na vsakih tisoč kmetij je menjalo lastnike enaindvajset. Poleg tega je bilo 170.000 kmetij prostovoljno prodanih. To ni baš razveseljiva slika in ne kaže ravno prevelikega blagostanja ameriškega kmeta, ki se mora z velikimi težavami boriti za svoj obstanek, kakor pri nas.

Vozne olajšave za Ljubljanski velesejem od 2. do 11. julija 1927. Posetnikom je dovoljen 50% popust na vseh železnicah po Jugoslaviji, ČSR in Madžarski, 30% v Italiji, 25% v Avstriji in Nemčiji. Skoro gotovo pa bo tudi Romunija dovolila 50 odstotni popust. Za prevoz razstavnega blaga je dovoljen v Italiji 30 odstotni popust, povsod drugod pa 50% popust od normalnih tarif. Voznih olajšav se zamorejo poslužiti posetniki na podlagi sejsmske legitimacije, ki se bo prodajala po vseh večjih denarnih zavodih, trgovsko in tujsko - prometnih ustanovah v državi po Din 30.

POMNITE: Schichtovo milo izda dvakrat več, če se perilo namoči z žensko hvalo.

Kmetijska tiskovna zadruga

ima v zalogi:

Dr. Fran Spiller-Muys: »Planšarstvo in kmetijstvo na naših planinah.« Knjiga s 444 stranmi nad 200 slikami, cena Din 120.—. — Člani Kmetijske tiskovne zadruge dobijo knjigo za Din 100.—. »Planinski in sorodni agrarni zakoni.« Priredil dr. Spiller-Muys. Cena Din 40.—. Knjiga je priročljiva za občinske in druge urade, ki imajo opravka z reševanjem agrarnih zadev.

Rohrman: »Zbirka kmetijskih naukov«, II. del. Cena Din 15.—.

»Kuharske bukve za kmečke žene in dekleta.« Cena Din 5.—.

»Dohodninski davek.« Cena Din 5.—.

Zaloga zabavnega čtiva Kmetijske tiskovne zadruge v Ljubljani vsebuje:

Ciril Jeglič: »Obrazi«. Cena broširanemu izvodu Din 15.—, vezanemu Din 25.—, eleg. v platno vez. Din 30.—.

Cvetko Golar: »Vdova Rošlinka«. Komedijska v treh dejanjih. Cena broš. izvodu Din 15.—, vez. Din 25.—.

A. Bitz - Glonar: »Črni pajek«. Povest. Cena Din 15.—.

Dr. Metod Dolenc: »Zdražbarji«. Povest. Cena Din 10.—.

Franc Tovornik: »Stara pravda nekdanj.« Cena Din 5.—.

»Gruda«, mesečnik za ljudsko prosveto. Cena Din 30.—.

• • •

NOVE KNJIGE:

Ksaver Meško: Kam plovemo. Povest. Novi, predelani natis. Izdala Zveza kulturnih društev, založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 1927. 205 strani. (Prosveti in zabavi knjiž. 15.). — »Kam plovemo« je Meško napisal v svojem 22. letu. Sodobna kritika, ki ni prezrla v povesti mladega nadarjenega »novostrojara« tudi njenih senčnih strani, mu je priznala, da je izboren pripovednik in poročevalec duševnega življenja, ki slika moderno življenje v prav zanimivi obliki. Ogrodje povesti tvori motiv ženske nezvestobe: ritmojster pl. Stanski zapelje Evelino, soprogo sekundarija dr. Zoriča, pobegne ž njo v tujino, kjer oba žalostno končata. Vzporedno se razpleta dejanje o tragiki mlade vdove Otilije Merkove, žrtve brezvestnega Stanskega, ter zgodba o življenju in smrti tihega, pasivnega koncipienta dr. Pečnika. Za razvoj dejanja so pisatelju dobro služila razna opazovanja življenja po južnoštajerskih mestih in v čitalnicah. Značilne posebnosti Meškove pripovedne umetnosti se zrcalijo že v tej povesti: podrobna analiza duševnih borb njegovih junakov, plastično slikanje prirode, živahno pripovedovanje in skrbno opiljen slog. Prof. Bežek, tedanji urednik Ljubljanskega Zvona, je priobčil povest na uvodnem mestu, a Meško jo je pisal v neugodnih razmerah mariborskega bogoslovja sproti ter med letom marsikaj drugače zasnoval, kakor je bil prvotni načrt, odtod nekatere neenotnosti v njeni prvi objavi. Pisatelj se je tega dobro zavedal in je povest temeljito predelal. V prenovljeni obliki jo ob njeni tridesetletnici radostno pozdravljamo kot še vedno svež in dragocen spomenik izza prve dobe naše bogate moderne. — Okusno opremljeno knjigo prodaja Tiskovna zadruga v Ljubljani broširano po 36 Din, v platno vezano po 46 dinarjev, poštnina 3 dinarjev.

Čitajte »Grudo«!

Poravnajte naročnino!

Narodni gospodar.

Vinarsko društvo in »Naše Gorice« v Mariboru.

Slovenski vinarji so dolgo čakali na ustanovitev prepotrebnega Vinarskega društva, katerega Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru ni mogel nadomeščati; le-ta je namreč nastal po prevratu in je v prvih letih marsikaj koristnega pokrenil. Ko se je pa zasnova vinarska organizacija na najširši podlagi, za celo državo (Glavni savez s Pokrajinskimi zvezami in Krajevnimi društvi kot podružnicami), se je pričakovalo od teh združenj več, nego je bilo ob danih razmerah upravičeno; kajti vsi potrebni pogoji za to so manjkali. In tako sta prišla »odsek« ter »savez« žal prekmalu na mrtvo točko, obstojala sta brez malega samo še po imenu. Prijatelji dobre stvari so prišli — žal nekoliko pozno — do prepričanja, da je treba radikalne operacije in temeljite reorganizacije; nezdravo se mora odstraniti in pričeti je takoj z novo zgradbo na trdni prirodni podlagi. Kar se je zamudilo, se skuša sedaj s tem bolj vztrajnim delom nadoknaditi.

Dne 5. marca t. l. sta se v Mariboru vršili skupščini obeh starih organizacij, sklenila se je njih likvidacija, izvolil se je likvidacijski odbor, hkrati pripravljalni odbor za ustanovitev novega društva vinarjev iz obeh slovenskih oblasti itd. Ta odbor je izredno pridno in smotrno vse pripravljaj ter svoje važno delo razmeroma v kratkem času zaključil, tako da se je moglo Vinarsko društvo v Mariboru (za mariborsko in ljubljansko oblast) ustanoviti že 2. aprila t. l. ob številni udeležbi vnetih slovenskih naprednih vinogradnikov. Posebno razveseljivo je dejstvo, da so prihiteli na ustanovno skupščino odlični zastopniki vinarstva tudi z daljne Dolenjske in iz Belokrajine, s katerimi smo pridobili vnete zavznike v poštenem prizadevanju za doseg družstvenega namena, ki je v splošnem: vsestransko intenzivno pospeševanje vinarstva in onih panog kmetijstva, ki so z njim v zvezi.

Vinarsko društvo bo izdajalo svoje glasilo, ilustrirani mesečnik »Naše Gorice« na eni tiskovni poli (16 strani) lične priročne oblike; prva številka izide v majniku. Zbrana je že mnogo strokovnega gradiva, poučnih prispevkov prvovrstnih domačih strokovnih pisateljev in specialistov v najrazličnejših gospodarskih panogah. Že zdaj se čuti potreba, da izide junijska številka »Naših Goric« po možnosti na dveh tiskovnih polah, da more poleg drugih važnih strokovnih vprašanj temeljito obravnavati tudi zelo pereče vprašanje o novem enotnem vinskem zakonu, ki je v osnutku že zgotovljen in zanima ter mora zanimati našo najširšo javnost. Z njim se že dolgo bavijo vodilni strokovni listi v Avstriji, posebno temeljito n. pr. »Neue Wein-Zeitung« na Dunaju, dočim

se pri nas nikdo zanj ne zmeni — razen vinske trgovine, ki skuša uveljavljati svoje namene po svojih organizacijah v Beogradu in v inozemskem tisku, tedaj celo preko Dunaja. In ti naš vinar, ki se te stvar najbolj tiče, gostilničar, konsument, nimaš besede, odnosno molčiš!

»Naše Gorice« bodo koj v početku izhajale v 2000 izvodih. Kmetovalci iz Slovenije in vsi kmetijski strokovnjaki, ki se včlanijo pri Vinarskem društvu v Mariboru (članarina za leto 1927 znaša samo 20 Din) dobivajo list brezplačno, naročniki izven Slovenije pa za 40 dinarjev. Za ta denar se ne bi moglo glasilo vzdržati, dokler število društvenikov ne naraste na štiri in več tisočev, primanjkljaj se bo tako dolgo kril iz razmeroma lepega premoženja Vinarskega društva, ki ga je sprejelo od starih, likvidiranih gospodarskih organizacij v Mariboru. Nabiralne pole z navodili, pravili itd. za sprejemanje rednih, ustanovnih in podpornih članov so se številnim zaupnikom širom Slovenije že poslale. Zanimanci, ki so vplivni v svojem kraju in dobre volje, naj take nabiralne pole zahtevajo od društvenega tajništva in naj tekmujejo z nabiralci po drugih okoliših. Ob ustanovitvi Vinarskega društva so takoj pristopili vsi navzoči kmetovalci. Iz Ljutomer, Limbuša, tudi iz Posavja in od drugod so že prispele številne prijave za pristop.

Letošnja pomlad bodi »vstajenja dan« in znači zdrav preporod slovenskega kmetijsko-gospodarskega življenja! »Naše Gorice« bodo storile svojo dolžnost s pomočjo Vinarskega društva v Mariboru, ki je v najboljših rokah.

Vinarska organizacija je že pred tem z velikimi denarnimi žrtvami omogočila izdaje prepotrebnega navodila za zatiranje grozdnega sukača, tega danes najhujšega živalskega škodljivca našega vinarstva. Knjižica »Grozni sukač« z dragocenimi slikami v barvotisku se naroča sedaj pri Vinarskem društvu v Mariboru (vinarska šola), ako skupno najmanj 10 komadov za polovično ceno 2.50 Din, posamezni komad pa po 5 Din (že slike same so toliko vredne!). Od 160 Kmetijskih podružnic v slovenskih vinorodnih krajih, katerim se je prvovrstno strokovno navodilo poslalo začetkom marca na ogled, se je doslej odzvala jedva ena desetina s skupnimi naročili samo na kak tisoč izvodov. To je dokaz velike brezbrižnosti, da vinarji, za katere je delo prirejeno in ki bi se na njem že zdaj lahko bogato okoriščali, takorekoč odklanjajo prepotreben pouk o silnem škodljivcu, ki nam povzroča vsako leto milijonsko škodo, katere pa bi se mogli vsaj iz večine obvarovati. Kje so vodje kmetijskih organizacij, kje je podeželska inteligenca, kje so prijatelji kmetijskega stanul?

Andrej Žmave,
urednik »Naših Goric«.

Vsi popusti na železnica preklicani, samo naš ne čevlje detajlni prodaji Dunajska c. 23 pri POLLAKU (dvorišče)

zato, ker vsak tisti, ki kupi čevlje v naši

prištedi toliko, kolikor znaša popust na železnici in kolikor dražje plača čevlje pri posredovalcu oziroma konkurenci.

Te ugodnosti ne prekliče nobena sprememba vlade ali ministarstva in je stalna za vsakega, ki dobro svoj denar obrača.

Hmelj je prispel v svoji rasti in sicer starejši nasadi od 1—2 m višine. Na mladih poganjkih mu je škodovala tudi slana tako, da je precej zaostal v rasti. Pojavile so se že tudi hmeljske stenice in bolhači, na katere škodljivce bodo morali hmeljarji obračati več pozornosti, kakor dosedaj. Drugače se nasadi skrbno obdelujejo in negujejo.

Posavsko okrožje Sokolske Župe Petra Svačiča v Zagrebu priredi dne 10. julija t. l. zlet v Krško. Prosimo bližnja sokolska društva izven tega okrožja, kakor tudi druga društva, da to prireditev vpoštevajo.

Redni letni občni zbor podružnice Kmetijske družbe za Slovenijo v Novem mestu se vrši dne 29. maja (nedelja) ob 9. uri dopoldne v prostorih državne kmetijske šole na Grmu z običajnim dnevnim redom. Člani podružnice se vabijo, da se rednega občnega zbora v obilnem številu udeležijo.

Kmetovalci iz laškega okraja — na poučni izlet na Gorenjsko!! — Okrajni zastop Laško je v svoji zadnji seji živinorejskega odseka določil večji znesek za poučno potovanje v svrhu ogleda mlekarne ter vzornih rejskih središč na Gorenjskem. Vse stroške potovanja za določene izletnike bo nosil okrajni zastop. Kmetovalci, člani kmetijskih podružnic, izrabite priliko brezplačnega potovanja, ki vam bo nudilo mnogo zanimivega in poučnega! Izlet se bo vršil po možnosti že 3. in 4. junija, ako bo do te dobe od ministrstva odobrena že polovična vožnja. Raditega naj se kmetovalci, ki se nameravajo udeležiti poučnega potovanja, nemudoma zglašajo osebno ali pismeno pri okr. zastopu v Laškem, pri

uradu pristojne kmetijske podružnice ali pri okrajnem kmetijskem referentu. Točni dan in čas izleta se bo posameznikom še sporočil.

Občni zbor »Zveze slovenskih zadrug«. V ponedeljek, dne 23. t. m. se je vršil redni občni zbor »Zveze slovenskih zadrug«, katerega se je udeležil kot zastopnik vlade kmetijski svetnik Trampuš, kot zastopnik glavnega zadrugnega saveza v Beogradu njegov tajnik dr. L. Prohaska. Zelo številno so se ga udeležile tudi zadrug, kajti od 139 zadrug je bilo zastopanih 89 zadrug. Na občnem zboru so bila podana obširna poročila o zelo uspešnem poslovanju »Zveze« v preteklem letu. Poleg drugega so bila sprejeta tudi nova pravila. Zastopniki zadrug so vzeli poročila z zadovoljstvom na znanje in soglasno izglasovali načelstvu in nadzorstvu absolutorij. Podrobnejše poročilo priobčimo prihodnjic.

Letni poučni tečaji se bodo vršili na seleno cepljenje trte in sadnega drevja in zatiranje bolezni od dne 20. do dne 24. junija 1927 v državnih trtnih in sadnih nasadih: v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru in v Kapeli, pošta Slatina Radonci. Delovni program za tečaje je ta-le: Pripravljanje podloge za cepljenje trte in sadnega drevja, pripravljanje in hranjenje cepičev za to cepljenje, praktično cepljenje, negovanje teh cepčev, delo pri odstranjevanju korenin v trtnici, o boleznih in škodljivcih vinske trte in sadnega drevja in o načinih, po katerih se zdravijo in zatirajo. Vsak udeleženec tečaja dobi prosto prenočišče in dnevno po 10 Din kot prispevek za prehrano. Razen tega dobe ob koncu tečaja odlični tečajniki nagrado v cepilnem orodju. Tečaji so namenjeni v prvi vrsti kmetijskim in viničarskim mladencem, potem pa tudi drugim interesentom, ki se hočejo udeležiti tečajev ob svojih stroških. Kdor se želi udeležiti katerega izmed navedenih tečajev, se mora čim prej, najpozneje pa do 12. junija 1927 ustno ali pismeno prijaviti pri upravniku nasada, kjer se želi udeležiti tečaja.

Ceneje kot pri vsaki

RAZPRODAJI

dobite od 25. maja do 15. junija 1927
moške, fantovske in deške obleke pri
tvrdki

Josip Ivančič

Šelenburgova ulica števil. 1
(dvo i. če levo).

Pomladanska pozeba na vinski trti. — Letos so ponekod tudi pri nas napravili ledeni možje občutno škodo po vinogradih. Mnogi ne vedo, kako je s takimi trtami ravnati, posebno, kjer je mladje pozebo sedaj sredi maja. Nakratko hočem povedati in naštetih različne načine pomladanske pozebe, in sicer: 1. Če so očesa ali popki takorekoč že v volni pozebli, tedaj poženo podočki nanovo, ki so le deloma rodovitni; glavni pridelek je seveda odpadel. Veliko hujša je seveda zimsko pozeba, ki uniči pravzaprav ves pridelek in podočki, ki so pravzaprav drugega razreda, tudi če poženo, niso rodovitni; v tem obstoji razlika med pomladansko in zimsko pozebo popkov. 2. Poganjki pozebejo, ko so dolgi 3 do 6 cm, popolnoma ali pa le deloma; tukaj je najbolje počakati en dan, da postane

škoda pregledna. Nepoškodovane poganjke pustimo seveda pri miru, medtem ko vse ostale poškodovane odščitnemo ali podberemo z drugimi nerodovitnimi poganjki vred, kakor je pač navada pri mandanju. V primeru, da moramo podbrati veliko mladjo na isti trti, potem moramo pustiti več nerodovitnih divjih poganjkov, da bomo imeli spomladi kaj rezati. Sicer pa poženo podočki kmalu nanovo tudi tu in pričakovati je še majhen pridelek. 3. Mladje pozebe v dolžini 15 do 25 cm in sicer le vršički; zarod je ostal neprizadet. Ta primer se je ponekod pri nas letos dogodil. Tu se pa mora odmrle dele takoj odstraniti, najbolje gladko odrezati, drugače trpi spodaj stoječi zarod ter se posuši. Pozebli deli listov namreč močno izhlapevajo vodo in od tod izvira nevarnost. Ako pa so po-

zebli celi poganjki z zarodom vred, potem jih odrežemo z nožem do podočkov na pol centimetra dolžine proč od lanskega lesa. Redko pozebejo trte, ko je mladje že 35 do 50 cm dolgo. Če so posmojeni le vršički, je najbolje vse skupaj pustiti na miru. Vsa ta dela imajo namen, da ohranimo trto v dobrem stanju; ne smemo pa pozabiti, da moramo pozeble trte gnojiti še v istem letu, in sicer najbolje s čilskim solitrom, da si trte opomorejo. Na 1 oral se vzame približno 40 kg čilskega solitra. Zelo priporočljivo je tudi, če se gnoji trtam tudi obenem s superfosfatom (100 kg na oral) in 50 kg kalijeve soli (na oral). Pri bodoči reznji pozimi se moramo tudi na pozebo ozirati. Treba je vzgajati nov rodni les ter izbrati le dobre mladike za šparone.

Fr. Katol.

Nove železniške lokomotive bomo dobili na račun reparacij iz Nemčije. 15 lokomotiv bo za normalne proge, 5 pa za ozkotirne.

Naročajte knjige pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani! Kadar rabite v svojem gospodarstvu dobro strokovno knjigo, a ne veste, katero in kje bi kupili, obrnite se pisмено na Kmetijsko tiskovno zadrugo in priložite znamko za odgovor. Dobili boste pravičen nasvet in če boste hoteli potem naročiti, tudi zaželeno knjigo.

Kolesarji pozor

pomovalac koles bo kupil samo

GRITZNERJEVO KOLO

najbolji material, zato tudi najceneje. — Edino le po

Josip Petelinc-u

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika.

Prodajam dva dobro
idoča

MLINA

ob stalni vodi. Karol
Planinšek, Mirna, Do-
lenjsko.

Družabnik

z večjim kapitalom se
sprejme v dobička-
nosno podjetje na vo-
dno moč. Naslov pri
upravi pod »Strojare«.

Steklene

omare

pult in železno peč
po ugodni ceni pro-
dam. Ogleda se v
skladišču »Balkan«.
— Naslov in cena
Ljubljana, Rožna
ulica števil. 21.

Večje količine koruznih storžev

kupi »Produkcija«, Je-
šica pri Ljubljani. —
Ponudbe z navedbo
cene.

Prodajajte

„KAŠTEL“-ovo Sirišče.

Največja izdelovalnica „Siri-
šča“ v naši državi, v tekočini
in prašku.

„Sirišče“
v prašku
napram
sliki

je najboljša in najpraktičnejša
kvaliteta.

Zahtevajte cenike! Pri večjih naročilih
posebno velik popust.

„Kaštel“ d.d., Karlovac

Pomlad!

Nogavice, kravate,
srajce, rokavice, na-
ramnice, žepni robci,
nakit sa obleke, otro-
ške majice, nahrbtni-
ki, palice, dežniki,
kloti v vseh barvah,
šifoni, Solingen škar-
je, noži, potrebščine
za krojače, čevljarje,
tapetnike, šivilje in
sedlarje. Razna dišča
mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu Prešernovega
spomenika, ob vodi
LJUBLJANA

Najnižje cene!
Točna postrežba!

Najboljša kosa sveta

za Din 18.—

dokler traja zaloga pri
FR. STUPICI, trgovina
z železnino in polje-
delskimi stroji v Ljub-
ljani.

„Kupujte povsod le domačo koso

F. KAJETAN AHAČIČ
TRŽIČ

ČATEŠKE TOPLICE

pri Brežicah

Železniška postaja Brežice ali Dobova.
Radioterma do +52° C proti revmi,
ischias, ženskimi boleznimi itd. — Izborni
uspehi! — Sezona od 15. maja do 30.
septembra. — V predsezoni do 30. ju-
nija popust. — Oskrba prvovrstna, zdrav-
nik stalno v kopalnišču.

Stole

zelo ličen izdelek za
gostilne, restavracije,
društvene dvorane
itd.

razpošilja

po najnižji ceni od
10 komadov naprej
V. Špil, trgovec, Vel.
Lašče.

Prvovrstne trpežne,
močne

čevlje

za gospodne delavce po
ceni

Din 125.—

par, razpošilja po
poštnem povzetju V.
ŠPIL, trgovec, Vel.
Lašče.

„Težakovo hranilno in zdravilno olje za živino“

je najboljšo sredstvo za okrepitve zahira-
ne živine, o čemur govori že več sto po-
hvalnic. — Naročite za poskušnjo vsaj eno
ročko od 5 kg za Din 125.— pri trvdki
M. Težak, Zagreb, Gunduličeva 13

Slama. Zletni odbor V. Pokrajinskega zleta
JSS in otvoritve sokolskega Tabora razpisuje
dobavo 14.000 dobre in suhe (ne zdrobljene)
slame franko Ljubljana. Oferte je predložiti
inkluzivno do 1. junija 1927 na naslov Zlet-
nega odbora v zapечатih kuvertah. V oferti
je navesti ceno za 100 kg franko Ljubljana.
Kam se bo slama vozila, se označi pozneje
(razne šole po mestu). Zadnji rok dobave
je 24. junija 1927. Vse podrobnosti in poja-
nila se zvedo v zletni pisarni na Taboru (So-
kol I, Ljubljana).

Dva mizarska vajenca

poštenih starišev
sprejem. Ivan Sve-
te, mizar, Tomišelj,
pošta Ig pri Ljub-
ljani.

Preklic.

Podpisani Martin Sušnik, posestnik
v Senčurju št. 5, s tem preklicujem in obža-
lujem, kar sem govoril o hranilnici in poso-
jilnici v Senčurju ter izjavljam, da ji nimam
povoda kratiti dobrega imena. Zahvaljujem
se, da je hranilnica odstopila od tožbe.

Senčur, dne 17. maja 1927.

Martin Sušnik.

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2963

Prešernova ulica 4

(Žiro-račun pri Narodni banki)

Pošt. ček. rač. 13.853

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter
trg. sesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.